

علی بابائی کارنامی رئیس کمیسیون اجتماعی:

قانون بد هم باید اجرا شود

این روزها بحث‌هایی بر سر آنچه در مجلس به تصویب می‌رسد، مطرح می‌شود مبنی بر این که این مجلس نمی‌تواند خواست اکثریت را برآورده کند. علی بابائی کارنامی، نماینده ساری و میاندورود که رئیس کمیسیون کمیسیون اجتماعی است، در گفت‌وگو با هم میهن این موضوع را بررسی کرده که در زیر می‌خوانید:

«گفته می‌شود برخی از قوانین مجلس برای بخش اعظمی از جامعه قابل قبول نیست. به نظر شما مجلس در مصوبات خود مطالبات اکثر جامعه را در نظر نمی‌گیرد؟

مجلس، تنها قوه‌ای است که نظارت بر حسن اجرای دقیق قوانین را بر عهده دارد. در طول تاریخ به تجربه داشتیم و رئیس جمهوری داشتیم که می‌گفت: «من قانون را اجرا نمی‌کنم.» یا وزیری می‌گفت: «شرایط اجرای قانون وجود ندارد، یا شرایط نیم‌بندی وجود دارد.» از همه مهم‌تر، ما «برنامه هفتم» را داریم که بهترین سند است، اما بعضی دولت‌ها آن را اجرا نکردند. حضرت آقا در جلسه‌ای که با مجلس داشتند، فرمودند: «بر اساس گزارشانی که من دارم، آخرین برآورد این است که فقط ۴۰-۲۰ درصد از برنامه‌های اجرایی محقق شده است.» به مجلس دوازدهم تذکر دادند که سماجت کنید قانون اجرایی شود. یکی از دلایل بالا رفتن حساسیت مجلس تأکید رهبری معظم انقلاب هم هست. به دلیل عدم اجرای برنامه‌ها؛ بی‌قانونی و رفتارهای نامنظم، فسادآور و رانتی در کشور وجود دارد. هر جا که ریدای فساد، رانت، خلاف قانون یا خلاف رفتار حکمرانی وجود دارد، بدانید که قانون اجرا نشده است. قانون بد بهتر از بی‌قانونی است. این اصلی است که در کشور و دنیا به عنوان یک فرهنگ قدیمی وجود دارد. لذا ما باید عادت کنیم که قانون باید اجرا شود. ممکن است برای اجرای قانون مشکلاتی وجود داشته باشد یا مبانی آن دچار ایراد باشد، اما قانونگذار باید برای آن راهکار پیش‌بینی کند. دولت هم می‌تواند لایحه بدهد و قوانین را با پیشنهادات خود اصلاح کند، نه اینکه در فضای مجازی بگویند: «من قانون را اجرا نمی‌کنم.» به

محمدصالح جوکار رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها:

قانون‌گذاری ما تقاضامحور است

برخی از نمایندگان معتقدند که مردم با قوانین مصوب آنها همراه هستند اما اجرای غیراصولی قوانین است که به نارضایتی‌ها دامن می‌زند. محمدصالح جوکار، نماینده یزد، اشکذر، بخش ندوشن و دهستان سورک و رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها یکی از آنهاست که گفت‌وگوی او را با هم میهن در زیر می‌خوانید:

«چرا مجلس اقدام به تصویب قوانینی می‌کند که جامعه با آن همراه نیست و نسبت به آن اعتراض می‌کند؟

مثلاً مردم با کدام مصوبات مجلس همراه نشدند؟ مصداقی صحبت کنید.

«مصوبه حجاب که دولت و شورای عالی امنیت ملی هم اجرای آن را به صلاح ندانستند.

مجلس باید دنبال قوانینی در راستای منافع عامه ملت باشد و منافع عمومی را ملاحظ کنیم. مجلس برای افشار خاص هم موضوعات صنفی را در نظر گرفته است. مثلاً در صنف معلمان، قانون رتبه‌بندی معلمان توسط برگزاریم، مدیریت در دوره‌های گذشته به‌ویژه دهه ۹۰ در نقاط ضعف کنونی موثر بودند. اما این بدان معنا نیست که در دوره‌ها و ساختارهای دیگر سوءتدبیر وجود نداشته است.

زمان که مجلس نماینده حداکثر جامعه نباشد؛ وضع قوانین به‌ویژه وقتی در موضوعی فضای دوقطبی شکل گرفته باشد؛ نارضایتی‌ساز است. مسئله این است که این نمایندگان از یک سو چون حضورشان در مجلس را به واسطه همان حداقل جمعیت رای‌دهنده: آن هم به دلیل نبود رقبا از طیف‌های دیگر و شرایط ویژه انتخابات‌های اخیر در کشور می‌بینند؛ خود را وامدار این جمعیت می‌دانند و ممکن است جلب رضایت آنها را بر جلب رضایت اکثریت جامعه اولی بدانند و از طرفی طرح‌هایی هم که در این مجلس تدوین می‌شود، چون تک‌جریانی است و حداقلی، کمتر تأمین‌کننده خواست اکثریت می‌شود. همین است که این قوانین از همان ابتدا در چشم مردم مشروعیت و مقبولیت پیدا نمی‌کنند و با واکنش منفی گسترده‌ای روبه‌رو می‌شوند. در تجربه‌های چند سال گذشته، بارها شاهد بوده‌ایم که به محض بروز یک اتفاق اجتماعی یا فرهنگی، گروهی از نمایندگان مجلس یا مسئولان دولتی فوراً به فکر تصویب قانونی تازه می‌افتند؛ قانونی که قرار است «پاسخی سریع» به آن مسئله باشد. اما نتیجه‌ای جز انبوهی از مصوبات نیست که یا اجرا نمی‌شوند، یا اگر اجرا شوند، خود به مسئله‌ای جدید در جامعه تبدیل می‌شوند.

از سوی دیگر، تکرار چنین رفتارهایی نشانه نوعی بی‌توجهی به تجربه‌های گذشته است. گویی هر بار جامعه باید از نو هزینه بدهد تا ثابت شود قانونی که بدون مشارکت مردم تصویب می‌شود، محکوم به شکست است. این چرخه تکراری، انرژی اجتماعی را تحلیل می‌برد و فضای گفت‌وگوی سازنده میان جامعه و حاکمیت را از بین می‌برد. در حالی که می‌توان از تجربه‌های پیشین عبرت گرفت و مسیر قانون‌گذاری را به سوی مشارکت و عقلانیت برد، باز هم همان اشتباه‌ها تکرار می‌شوند. علاوه بر آن بی‌توجهی به بازخورد‌های اجتماعی باعث می‌شود نهاد قانون‌گذاری از جامعه فاصله بگیرد. وقتی نمایندگان، اعتراض‌ها یا نگرانی‌های مردم را نادیده می‌گیرند، شکاف میان مجلس و جامعه عمیق‌تر می‌شود. در حالی که هرگاه مجلسی با صبر و دقت، صدای گروه‌های مختلف را شنیده و منافع همه افشار را در نظر گرفته، نتیجه قانون‌هایی بوده که سال‌ها دوام آورده و به بهبود زندگی مردم کمک کرده‌اند. اما این تجربه‌های مثبت، متأسفانه در سایه تصمیم‌های شتاب‌زده و احساسی به حاشیه رانده می‌شوند.

خلاصه کلام آنکه؛ این قوانین که در شرایط احساسی به تصویب می‌رسند و بخش اعظمی از جامعه با آن مخالف هستند، معمولاً به نتیجه مطلوب نرسیده‌اند اما هنگام بررسی و تصویب سروصدای زیادی دارند، با تمام تبلیغات و جنجالی که برای این قوانین به راه می‌افتد از سوی جامعه پس زده می‌شوند و مسئولان و نمایندگان هم مجبور می‌شوند در مقابل نادیده گرفتن آن سکوت پیشه کنند. در حالی که بعضی از این قوانین هم به اعتراض گسترده در جامعه می‌انجامد اما باز هم این قوانین در صحن علنی و غیرعلنی مجلس مطرح می‌شوند، بدون آنکه تجربه‌ها عبرت شوند.

«موضوعاتی که پاره‌ای از مردم با آن مخالف هستند بیشتر در حوزه اجتماعی است. بخشی از جامعه قانون عفاف و حجاب، صیانت از کاربران فضای مجازی و... را قبول ندارند.

آنها تشدید مجازات برای کسانی که با پهباد ریزپرنده به ما حمله می‌کنند را قبول نمی‌کنند؟ تعلیق همکاری با آژانس انرژی اتمی را قبول نمی‌کنند؟

«درحالی‌که ما مجازات‌های کاملی در این حوزه داشتیم مجلس تشدید مجازات را به عنوان قانون روی قانون

نکته اول، ما در چند انتخابات اخیر متأسفانه روند نزولی در مشارکت را شاهد بودیم. مهم‌ترین علت این روند نزولی ناشی از سوءعملکرد مسئولین به‌ویژه در دهه ۹۰ است. شاید اگر در دهه ۹۰ مسئولان به‌ویژه مسئولان اجرایی کشور طور دیگری عمل می‌کردند

ما شاهد این روند نزولی نبودیم. اینکه مردم اعتراض و انتقاد خود را با عدم شرکت در انتخابات نشان می‌دهند ناشی از سوءعملکرد مسئولان در ۵-۴ دهه اخیر است. کل مسئولان نظام در حوزه‌های مختلف این سوءعملکرد را داشتند اما در برهه‌هایی ترک‌فعل‌ها و سوءمدیریت‌ها بر جسته‌تر است. یعنی ما در دهه ۹۰ در هر حوزه‌ای عقب‌گرد یا سکون داشتیم. در حال حاضر فردی که این موضوع را مطرح می‌کند خودش مقصرترین علت کاهش مشارکت مردم در چند انتخاب اخیر است. بیان این موضوعات در این شرایط هیچ سودی ندارد به جز برای همان شخص تا در فضای سیاسی بماند. در شرایطی که کشور درگیر جنگ است و نیاز به انسجام ملی دارد این حرف‌ها پذیرفته نیست. در شرایط کنونی باید اختلافات درونی، حب‌بعض‌های جناحی و سیاسی را کنار بگذاریم و در برابر دشمن

نگاه‌نماینده

حسینعلی حاجی‌دلیگانی

نایب رئیس اول کمیسیون اصل نود:

اگر قوانین در زمانش تصویب شوند مردم همراه می‌شوند

برخی معتقدند که تصمیمات مجلسی که با مشارکت بسیار پایین تشکیل شده، برای اکثریت مردم قابل قبول نیست. حسینعلی حاجی‌دلیگانی، نماینده شاهین شهر، میمه و برخوار و نایب رئیس اول کمیسیون اصل نود قانون اساسی در گفت‌وگو با هم میهن عدم همراهی بخشی از مردم با مصوبات مجلس را بررسی کرده که در زیر آمده است:

«شاهد آن هستیم که بخش قابل توجهی از جامعه به برخی از مصوبات مجلس مانند قانون حجاب و عفاف نقد دارند یا حتی معترض هستند و به دلیل کنش جامعه برخی از این قوانین قابلیت اجرا پیدا نمی‌کنند.نظر شما چیست؟

اینطور نیست. اول اینکه آن قانون هنوز ابلاغ نشده است. دوم اینکه روند آن طولانی شد به این سرنوشت دچار شد. هر کاری اگر در زمان خودش انجام نشود، اینطور می‌شود. این قانون، به نفع خان‌ها و جامعه زنان و دختران ایرانی است. واقعاً کسانی که فکر می‌کردند این نوع آزادی خوب است، الان با دیدن این وضعیت متوجه شدند که امنیت‌شان در جامعه برقرار نیست.

«چرا نیست؟ مگر نباید امنیت برقرار باشد؟

وقتی عرانی در جامعه گسترش پیدا کند، به‌تدریج آثار و تبعاتی دارد که افراد سوءاستفاده‌کننده امنیت را از زنان و دختران سلب می‌کنند.

«به نظر شما مردم تمام مصوبات مجلس را قبول دارند و با آن موافق و همراه هستند؟

خیر، طبیعی است که دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد، حتی در مجلس هم اختلاف‌نظر هست. اما در نهایت، وقتی اکثریت مجلس به مصوبه‌ای رأی می‌دهد و شورای نگهبان نیز آن را بدون اشکال تأیید می‌کند، آن قانون لازم‌الاجراست و باید همه آن را بپذیرند. ما باید بر اساس یک قاعده در جامعه زندگی کنیم و مجلس نیز برآمده از آرای مردم است. این طبیعی است که مردم نمایندگان را می‌بینند و انتخابی می‌کنند.

«اما این مجلس برای بسیار اندک تشکیل شده و حتی برخی از آن به عنوان مجلس ۴ درصدی یا ۶ درصدی یاد می‌کنند...

هر کسی که می‌توانسته در انتخابات شرکت کرده و آنکه نخواست در انتخابات به‌هر دلیلی شرکت نکرده است. این موضوع در انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای محلی هم وجود دارد.

«این قهر مردم با صندوق رای و مجلس و تصمیمات آن نیست؟

بالاخره مردم ممکن است اشکالات را ببینند، اما باید این اشکالات را رفع کرد.

ادامه سر مقاله

این سخن به معنی انتظار سکوت در برابر هیچ اتهامی نیست و با هر مجرمی باید برخورد شود اما عفو به مثابه یک سیاست، تصویری ترسیم می‌کند و اقداماتی از این دست آن تصویر را خدشه‌دار می‌سازد.

در مجموع نخستین مسئله این است که باید به نحوی مناسب اطلاع‌رسانی می‌شد. حداقل اکنون که این اقدامات انجام شده باید مستندات و اتهامات و مبانی قانونی اقدام به‌طور روشن اعلام شود. چنین رفتاری اضطراب مضاعفی را به جامعه علمی کشور تحمیل می‌کند، و این امر مشخصاً با گفتمان غالب و رسمی بعد از جنگ ناسازگار است.

دوم این که یکی دو تجربه مشابه در ۱۵ سال قبل این تصور را ایجاد کرده که لایذ اقدامی در دستور کار است و نگران تأثیرگذاری افرادی بر گروه‌های هدف بوده‌اند که البته احتمال در حد حدس است. منتها طرح همین گمان‌ها باز گواه آن است که بخش مهم ماجرا می‌چرید و باید رفع ابهام شود و از هر سو که به قضیه می‌نگریم قابل درک نیست.